

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 7C/426/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114230485
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Farkášová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8114230485.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Danou Farkášovou v právnej veci navrhovateľa Quantum Credit a. s., so sídlom Tomášikova 23/C, 821 01 Bratislava, IČO: 47 248 980, právne zastúpeného PERSPECTA Legal, s. r. o., so sídlom Tomášikova 23/C, 821 01 Bratislava, IČO: 36 668 745, proti odporkyni E. V., nar. XX.X.XXXX, bytom Š. XXXX/XX, XXX XX L., v konaní o zaplatenie 248,95 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Návrh zamieťa.

II. Náhradu trov konania účastníkom nepriznáva.

odôvodnenie:

Navrhovateľ návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 24. novembra 2014 žiadal, aby súd odporkyňu zaviazal zaplatiť mu sumu vo výške 248,95 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 248,95 eur odo dňa 26. novembra 2011 do zaplatenia, ako aj trovy konania. Návrh vo veci samej odôvodnil tým, že odporkyňa mala so spoločnosťou Slovak Telekom a. s. ako právnym predchodcom navrhovateľa uzatvorenú Zmluvu o elektronických komunikáciách. Následne jej boli poskytnuté zľavy za využívané služby s tým, že odporkyňa svoje povinnosti vo vzťahu k navrhovateľovi nespĺnila a nezaplatila mu faktúru č. XXXXXXXXXXXX splatnú dňa 25. Novembra 2011 vo výške 248,95 eur. Navrhovateľ svoju zmluvnú povinnosť splnil riadne a včas, tým mu vznikol nárok na zmluvnú pokutu, ktorú odporkyňa nezaplatila.

Odporkyňa sa k návrhu navrhovateľa písomne nevyjadрила.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov a to návrhu zo dňa 14. Novembra 2014, Zmluvou o pripojení Fix zo dňa 7. Mája 2009, Dodatkom k Zmluve o pripojení Fix zo dňa 11. marca 2011, Zmluvou o postúpení pohľadávky, faktúrou č. XXXXXXXXXXXX splatnou dňa 25. Novembra 2011, ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

Dňa 7. Mája 2009 bola medzi právnym predchodcom navrhovateľa spoločnosťou T-Mobile Slovensko a. s. a odporkyňou uzatvorená Zmluva o pripojení Fix podľa ustanovení § 43 Zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách. Odporkyni bol poskytnutý program služieb Fix 12, SIM karta s telefónnym číslom XXXXXXXXXXX. Zároveň medzi spoločnosťou Slovak Telekom a. s. a odporkyňou bol dňa 11. Marca 2011 uzatvorený Dodatok k Zmluve o pripojení Fix, kde v tabuľke č. 1 bol uvedený program služieb Fix 12 pri minimálnom mesačnom zmluvnom dobití 12 eur. Zároveň bol odporkyni poskytnutí mobilný telefón Samsung Shark Slider S3550 za maximálnu kúpnu cenu 1 euro pri dobe viazanosti 25 mesiacov a zmluvnej pokute uvedenej v tabuľke č. 1 vo výške 248,95 eur.

Predmetom tohto dodatku bolo po 1. a/ zmena pôvodného programu služieb účastníka na program služieb uvedených v tabuľke č. 1 tohto dodatku, b/ záväzok podniku zabezpečiť účastníkovi predaj zľavneného mobilného telefónu, ktorý je bližšie špecifikovaný v tabuľke č. 1, c/ záväzok účastníka riadne a včas platiť cenu služieb podniku podľa zvoleného programu služieb a dodržiavať svoje povinnosti v súlade so zmluvou o pripojení Fix, všeobecnými podmienkami poskytnutia predplatenej verejnej mobilnej elektronickej komunikačnej služby a osobitnými podmienkami pre poskytovanie služby Fix, d/ záväzok účastníka včas a riadne pravidelne realizovať zmluvné dobíjania podľa bodu 3.1 osobitných zmluvných podmienok, e/ v prípade ak účastník nesplnil svoju povinnosť zrealizovať pravidelné zmluvné dojednania podľa bodu 1 písm. d/ dodatku záväzok účastníka realizovať zmluvné dobíjanie za zúčtovanie obdobia nasledujúce po zúčtovacom období v ktorom účastník porušil svoje povinnosti realizovať pravidelné zmluvné dobíjania v lehote do 28 kalendárnych dní od posledného zúčtovacieho obdobia v ktorom došlo zo strany účastníka k porušeniu povinnosti realizovať pravidelné zmluvné dobíjanie, f/ záväzok podniku poskytovať účastníkovi, ktorý si v súvislosti s týmto dodatkom aktivoval alebo pokračuje v užívaní programu služieb Fix 12 alebo programu služieb Fix 16 a zároveň využil ponuku podniku na zakúpenie zľavneného mobilného telefónu spojenú s prevzatím záväzku viazanosti v zmysle bodu 2 tohto dodatku aspoň na 24 mesiacov, po dobu 24 zúčtovacích období nasledujúcich po uplynutí zúčtovacieho obdobia prebiehajú v deň podpisu tohto dodatku a za podmienok stanovených v tomto dodatku vo vzťahu k SIM karte pravidelné dobíjanie kreditu na SIM karte v prípade aktivácie služby Fix 12 sumou 6 eur mesačne s DPH.

Podľa bodu 2. dodatku, účastník sa zaväzuje, že odo dňa účinnosti tohto dodatku do uplynutia doby viazanosti uvedenej v tabuľke č. 1 tohto dodatku, ktorá začína plynúť od prvého dňa zúčtovacieho obdobia nasledujúceho po dni účinnosti tohto dodatku nepožiadá o vypojenie SIM karty z prevádzky a že sa nedopustí takého konania a ani neumožní také konanie, na základe ktorého by podniku vzniklo právo zrušiť Zmluvu o pripojení Fix odstúpením od nej alebo právo vypovedať zmluvu o pripojení Fix z dôvodov porušenia povinnosti zo strany účastníka.

Podľa bodu 3. dodatku, v prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 1 písmeno c/ dodatku a v bode 2. tohto dodatku alebo v článku III. bod 3.6 všeobecných podmienok alebo v článku V. bod 5.2 písmeno a/ a c/ všeobecných podmienok, v dôsledku ktorej dôjde k následnému vypojeniu SIM karty zo strany podniku je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu v tabuľke č. 1 tohto dodatku. Účastník berie na vedomie a súhlasí s tým, že v prípade porušenia povinnosti účastníka realizovať pravidelné zmluvné dobíjanie podľa bodu 1 písmeno d/ dodatku je podnik oprávnený vo vzťahu k SIM karte, ako aj vo vzťahu ku ktorejkoľvek ďalšej zmluve o pripojení uzatvorenej medzi účastníkom a podnikom dočasne prerušiť alebo obmedziť účastníkovi poskytovanie služieb a to až do splnenia povinnosti realizovať nerealizované pravidelné zmluvné dobíjanie alebo do zániku zmluvy o pripojení Fix.

Navrhovateľ vystavil odporkyni faktúru za fakturačné obdobie od 8. Októbra 2011 do 7. Novembra 2011, kde jej fakturoval zmluvnú pokutu vo výške 248,95 eur. Faktúra bola splatná dňom 25. Novembra 2011.

Dňa 20. Novembra 2013 bola medzi právnym predchodcom navrhovateľa spoločnosťou Slovak Telekom, a. s. a navrhovateľom v tomto konaní uzatvorená Zmluva o postúpení pohľadávky, na základe ktorej pohľadávka uplatnená v tomto konaní bola postúpená na navrhovateľa, čím mal súd za preukázanú jeho aktívnu vecnú legitímáciu v tomto súdnom spore. Zároveň bolo odporkyni oznámené postúpenie pohľadávky listom zo dňa 2. Decembra 2013.

Súd vec prejednal bez nariadenia pojednávania s poukazom na to, že sa jedná o drobný spor postupom podľa § 200ea O.s.p. v spojení s § 115a ods. 2 O.s.p.

Na základe takto zisteného skutkového stavu, súd právne uzatvára:

Podľa ustanovenia § 544 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v platnom znení (ďalej len „Občiansky zákonník“), ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia. Ustanovenia o zmluvnej pokute sa použijú aj na pokutu určenú pre porušenie zmluvnej povinnosti právnym predpisom (penále).

Podľa ustanovenia § 545a Občianskeho zákonníka, neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. Ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihliadne aj na výšku škody, ktorá porušením povinnosti vznikla, a na to, o koľko zmluvná pokuta presahuje rozsah vzniknutej škody.

Rozsudkom Okresného súdu Bardejov č. k. 4C/174/2011-21 zo dňa 30.11.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 3Co/26/2012 zo dňa 23.05.2012 bola zmluvná pokuta rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Obdobne aj vo veci Okresného súdu Bardejov č. k. 4C/162/2011-28 zo dňa 06.12.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 16Co/32/2012-46 zo dňa 15.03.2012.

Podľa ustanovenia § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje, alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahraďiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Ustanovenie § 53a Občianskeho zákonníka je dôsledkom transpozície smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“), ktorá v čl. 7 ods. 1 ukladá členským štátom zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok: „Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

S ohľadom na relevantnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie by nemali byť žiadne pochybnosti o povinnosti súdu zbaviť spotrebiteľa neprijateľnej zmluvnej podmienky a jej poškodzujúcich účinkov: „Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa, a

aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“ (čl. 6 ods. 1 smernice). Ustanovenie čl. 6 ods. 1 smernice sa má považovať za kogentné ustanovenie a ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa má poskytnúť v režime pravidiel verejného poriadku (bod 50 uznesenia Súdneho dvora č. C-76/10 vo veci POHOTOVOSTĚ / V.), teda pravidiel, na ktorých rešpektovaní musí štát bezvýhradne trvať a ktorých rešpektovanie je povinný vždy a za každých okolností vyžadovať.

Ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú. Takáto zmluvná podmienka je neplatná (podľa ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, pričom ide o absolútnu neplatnosť). Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav, navyše zákonom explicitne zakázaný, a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo

strany súdu a popieranie vysokého záujmu Európskej únie a práva Európskej únie na ochrane práv spotrebiteľa. Zákaz používania vychádzajúci z právoplatného rozsudku súdu sa týka celého textu predmetnej zmluvnej pokuty a zmluvnej podmienky ako celku, a preto nemôže ísť len o čiastočnú neplatnosť zmluvnej pokuty. Súd ako orgán členského štátu Európskej únie je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex offio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a Občianskeho zákonníka). Plnenie z takejto podmienky navyše vždy zakladá bezdôvodné obohatenie (§ 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka; „z neplatného právneho úkonu“). Navyše zmluvnú pokutu uplatňovanú z absolútne neplatného zmluvného dojednania nemožno zmoderovať, pretože tomu bráni jej neplatnosť. Zníženie zmluvnej pokuty podľa všeobecného ustanovenia § 545a Občianskeho zákonníka sa môže týkať iba platne uzavretej zmluvnej pokuty.

Zákaz ďalšieho používania neprijateľnej podmienky v demokratickej spoločnosti by mal byť samozrejmy a rešpektovaný subjektmi práva ipso facto. Ak existuje zákonná povinnosť zdržať sa protiprávneho konania (v podobe používania neprijateľnej zmluvnej podmienky) je oprávnené očakávať, že dodávateľ bude právnou povinnosťou rešpektovať a od spotrebiteľov nebude požadovať plnenie v rozpore s dobrými mravmi, majúce svoj základ v neprijateľnej zmluvnej podmienke. Takéto - prirodzene anticipované konanie - je nielen prejavom rešpektu k právu, k hodnotám právneho poriadku a zásadám súkromného práva, ale osobitne prejavom konania v súlade s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa) a v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti (§ 2 písm. u) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa).

Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zrejmé, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom (porov. rozsudky Mostaza Claro, C 168/05, bod 25, Océano Grupo Editorial SA C 240/98-C 244/98).

Zmluvné podmienky dohodnuté v Dodatku sú pre rozpor s ustanovením § 53 Občianskeho zákonníka neplatné, pretože spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech odporkyne ako spotrebiteľky. Zmluvné podmienky ohľadom zmluvnej pokuty, ktoré boli vyhlásené za neprijateľné, neboli individuálne dojednané, čo vyplýva aj z rozhodovacej činnosti súdu, ktorý rieši stovky sporov, kde vystupuje navrhovateľ alebo jeho právny predchodca a uplatňuje si právo na zaplatenie zmluvnej pokuty. Dodatky k zmluvám o pripojení sa líšia svojim obsahom len v údajoch o spotrebiteľovi, aktivovaných službách, type mobilného telefónu, kúpnej cene mobilného telefónu, dobe viazanosti a zmluvnej pokute. Tieto zmluvy sú formulárovými zmluvami, do ktorých sa údaje dopisujú. Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by boli zmluvné podmienky individuálne dojednané.

Odporkyňa ako spotrebiteľka sa Dodatkom k Zmluve o pripojení zaviazala zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 248,95 € za akékoľvek porušenie povinností zo strany odporkyne, pričom nebola dohodnutá zmluvná pokuta pre právneho predchodcu navrhovateľa v prípade, že by on porušil ustanovenia zmluvy. Táto okolnosť spôsobuje nerovnováhu v zmluvných vzťahoch a jej neprijateľnosť, čo spôsobuje jej neplatnosť.

Dohodnutá zmluvná podmienka navyše zaväzuje odporkyňu zaplatiť zmluvnú pokutu počas celej doby viazanosti, aj v tom prípade, ak by odporkyňa porušila zmluvu hoci v posledný deň viazanosti. Zmluvná pokuta teda nebola odstupňovaná, ale mala sa uplatniť v plnej výške pri hocikakom porušení povinností a v hociktorom čase od uzavretia zmluvy do uplynutia 24 mesiacov. Takéto dojednanie je v rozpore s ustanoveniami § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. Navrhovateľ teda nemal právo na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 248,95 €, keďže si ju uplatňoval na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky.

Súd nepopiera význam zmluvnej pokuty, avšak v konkrétnom prípade sa jednalo o formulárovú zmluvu, kde zmluvná pokuta bola zapracovaná v texte zmluvy a odporkyňa nemohla ovplyvniť zmluvný vzťah v prípade, že sa rozhodla zmluvu uzavrieť. Zmluvná podmienka, a to zmluvná pokuta, nebola individuálne dojednaná. Vzhľadom na to, že zmluvná pokuta postihovala odporkyňu vždy pri porušení zmluvnej povinnosti bez ohľadu na časové hľadisko, takáto zmluvná podmienka bola neprijateľná, a preto nemohla byť poskytnutá ochrana navrhovateľovi v podobe priznania zmluvnej pokuty.

Zmluvná pokuta, ktorá plní funkciu paušalizovanej náhrady škody, je aj sankciou. Spôsob jej dojednania a jej výška však musí plne rešpektovať zásadu rovnosti právneho vzťahu ako aj princíp proporcionality.

Právny predchodca navrhovateľa ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť. Podmienky, za akých dodávateľ dohoduje zmluvnú pokutu v štandardných zmluvách, poškodzujú spotrebiteľa. V štandardných formulárových zmluvách totiž dodávateľ pre spotrebiteľa v neprehľadnej, zložito formulovanej a miniatúrnymi písmenami písanej forme zapracuje také zmluvné dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých dodávateľ predpokladá, že uniknú pozornosti spotrebiteľa.

Výrok o trovách konania sa opiera o ustanovenie § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Neúspešnému navrhovateľovi nevzniklo právo na náhradu trov konania a úspešnej odporkyni žiadne trovy konania nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda

a dôvody odvolania, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu _____ ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.